

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาแบบหาความสัมพันธ์ (descriptive correlational study) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการคิดอย่างมีวิจารณญาณและหาความสัมพันธ์ของการคิดอย่างมีวิจารณญาณกับอายุ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานและระดับการศึกษาของพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดอุดรธานี ประชากรที่ศึกษาเป็นพยาบาลที่ปฏิบัติงานด้านการพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดอุดรธานี จำนวน 202 คน โดยการทำแบบทดสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ได้แบบทดสอบที่มีความสมบูรณ์ 202 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบทดสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณของวัตสันและเกลเซอร์ แบบเอและบี (Watson - Glaser Critical Thinking Appraisal : Form A and B, 1980) คัดแปลงโดยศศิธร จิตตพური (2539) ผู้ศึกษานำไปหาค่าความเที่ยงด้วยวิธีของคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) โดยใช้สูตร K-R 20 ได้ค่าความเที่ยง 0.65 แล้วจึงนำแบบทดสอบไปดำเนินการเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW

ผลการศึกษาพบว่า

1. ค่าเฉลี่ยคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณของพยาบาล เท่ากับ 36.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.37 คิดเป็นร้อยละของค่าเฉลี่ย 61.69 ของคะแนนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง เมื่อจำแนกคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณรายด้านตามแบบทดสอบย่อยพบว่า มีคะแนนเฉลี่ยด้านการประเมินข้อโต้แย้งสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 8.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.45 คิดเป็นร้อยละของค่าเฉลี่ย 82.60 ของคะแนนเต็มรายด้านอยู่ในเกณฑ์สูง และมีคะแนนเฉลี่ยด้านการอนุมานน้อยที่สุด

โดยมีค่าเฉลี่ย 3.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.64 คิดเป็นร้อยละของค่าเฉลี่ย 35.40 ของคะแนนเต็ม
รายด้านอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ

2. อายุมีความสัมพันธ์ทางลบกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ($r = -.27$)
3. ระยะเวลาในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ทางลบกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
($r = -.24$)
4. ระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ($r = .23$)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหารโรงพยาบาลในการส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
ในพยาบาล
2. เป็นแนวทางสำหรับพยาบาลระดับปฏิบัติในการนำแนวคิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณมา
ใช้ในกระบวนการพยาบาล และการตัดสินใจ
3. เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณในพยาบาลต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1. ผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณแก่พยาบาลโดยกำหนดเป็น
นโยบาย และนำไปสู่การปฏิบัติ มีการให้ความรู้และฝึกทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณตลอดจนการ
ติดตามประเมินผล อย่างต่อเนื่องในการใช้กระบวนการพยาบาล และการตัดสินใจ
2. การส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณในพยาบาลในการเป็นผู้ให้เหตุผลทางการพยาบาล
3. จัดตั้งกลุ่มผู้ที่มีความรู้ และมีประสบการณ์ในการใช้การคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อให้
ข้อเสนอแนะหรือคำปรึกษาในเรื่องของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
4. ระดับผู้ปฏิบัติ ควรมีการฝึกการคิดอย่างมีวิจารณญาณอย่างต่อเนื่องโดยการประชุม
และปรึกษาเพื่อเสนอกรณีศึกษา การใช้การคิดอย่างมีวิจารณญาณแก่เพื่อนร่วมงาน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ศึกษาและติดตามผลการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของพยาบาลตั้งแต่เริ่มปฏิบัติงาน และมีการศึกษาติดตามผลอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ โดยสร้างแบบวัดให้ตรงกับสถานการณ์การปฏิบัติงานของพยาบาล
2. ศึกษาเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณของพยาบาลในโรงพยาบาลระดับเดียวกัน
3. ศึกษาความสัมพันธ์ของความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาล การตัดสินใจ และการแก้ปัญหาทางการพยาบาล กับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของพยาบาล
4. ศึกษาการคิดอย่างมีวิจารณญาณกับประสิทธิภาพการทำงานของพยาบาล